

TOEZICHTKADER RvC

Inhoud

1. Visie	3
2. Rollen van de Raad	5
3. Uitgangspunten en werkwijze.....	6
4. Commissies	7
5. Leren en reflecteren.....	7
6. Periodieke herijking van toezichtvisie en toetsingskader	7

Toezichtkader ProWonen

Inleiding

De Raad van Commissarissen (hierna de raad of RvC) van ProWonen wil werken met een toezichtkader om daarmee een gemeenschappelijk referentiekader voor de raad te formuleren. Dit maakt voor het bestuur de relatie met de raad zowel richtinggevend als voorspelbaar. Het voorkomt bovendien dat de commissarissen alleen vanuit hun eigen visie hun rol vervullen. Dit doet overigens niets af aan de individuele verantwoordelijkheid van elke commissaris. De verscheidenheid binnen de raad is een groot goed en de sterke kanten daarvan moeten worden benut.

De raad neemt de Governance Code Woningcorporaties als uitgangspunt voor haar handelen.

Onderdelen toezichtkader:

Het toezichtkader bevat de volgende onderdelen:

1. Toezichtvisie (opdracht, voor en namens wie, toegevoegde waarde en goed toezicht, stakeholders, verantwoording, informatie, onafhankelijkheid, integriteit, kerntaken en formele governance-eisen)
2. Rollen van de raad (werkgever, toezichthouder en klankbord)
3. Uitgangspunten en werkwijze ('no-surprisebeginsel' en informatievoorziening, duidelijke taakverdeling, integraal, richtinggevend en grens stellend)
4. Commissies
5. Leren en reflecteren
6. Periodieke herijking van toezichtvisie en toetsingskader

1. Visie

Visie op besturen

De bestuurder is belast met het besturen van de organisatie. Hij werkt vanuit een heldere missie en een toekomstgerichte visie. Hij formuleert op basis hiervan de doelstellingen en heeft de verantwoordelijkheid deze te realiseren. De directeur-bestuurder zet daartoe de strategie uit, bepaalt het beleid en ziet toe op de uitvoering hiervan. Hij is verantwoordelijk voor de resultaten. ProWonen is een maatschappelijke organisatie die het publieke belang dient. De bestuurder betreft de primaire belanghouders, de huurders en de gemeente actief en herkenbaar bij de beleidsvorming en -uitvoering. Hij stelt zich daarbij toegankelijk op.

De bestuurder opereert transparant en legt gevraagd en ongevraagd verantwoording af over zijn handelen. Hij schept voorwaarden voor een adequaat en kritisch intern toezicht. Hij handhaaft de governancestructuur en leeft de principes van goed bestuur na.

De bestuurder gaat zorgvuldig om met het maatschappelijk vermogen van de organisatie. Hij waarborgt een gezonde financiële positie, zodat de continuïteit van de organisatie en haar missie op lange termijn is verzekerd.

De bestuurder richt een professionele werkorganisatie in met een gedegen en doelmatige bedrijfsvoering. Hij zorgt voor toereikende en goed functionerende risicobeheersings- en controlesystemen. Als werkgever past de directeur-bestuurder de beginselen van goed werkgeverschap actief toe.

Visie op toezicht

Opdracht

De raad ziet het als zijn opdracht om de effectiviteit van ProWonen te bewaken, te zorgen voor stabiliteit en evenwicht in de 'checks and balances' en te zorgen dat de organisatie de beoogde maatschappelijke effecten bereikt. ProWonen is sociaal huisvester in de Achterhoek en helpt mensen die niet zelf in hun huisvesting kunnen voorzien omdat het inkomen, fysieke en/of verstandelijke beperking dit niet toelaat. Samen met bewoners en andere partijen onderneemt ProWonen activiteiten om vitale dorpen en wijken te behouden.

Namens wie de raad toezicht houdt

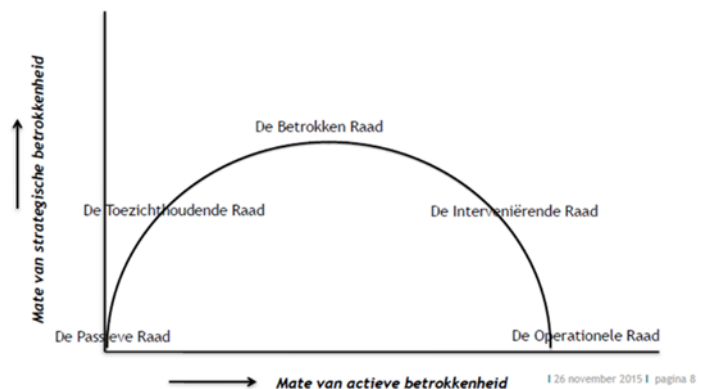
De raad houdt toezicht op ProWonen namens de maatschappij als geheel en in het bijzonder de huidige en toekomstige huurders.

Toegevoegde waarde raad en goed toezicht

De raad wil toegevoegde waarde leveren door kennis en ervaring in te brengen en netwerken open te stellen. Daarnaast wil de raad waarde toevoegen door de werkgeversrol zorgvuldig in te vullen en de bestuurder scherp te houden vanuit de toezichtrol. Teneinde toegevoegde waarde te kunnen leveren is de raad divers samengesteld op basis van een profiel. Het profiel wordt periodiek geactualiseerd. De raad handelt vanuit de rol van de kritische sparringpartner richting het bestuur. Zij staat het bestuur als klankbord met raad ter zijde met behoud van ieders rol; voldoende nabij, maar met distantie. De leden van de raad hebben de bereidheid om verantwoordelijkheid te dragen zonder alles te kunnen overzien.

Rolopvatting van de raad

De toegevoegde waarde van de raad komt volgens de RvC van ProWonen het best tot uiting als zij opereert als een Toezichthoudende en Betrokken raad. In uitzonderlijke situaties kan sprake zijn van een Interveniërende Raad.

Hieronder volgen nog enkele aspecten die in de visie van de raad van belang zijn in de adequate uitvoer van het toezicht.

Stakeholders

Het is primair de taak van het bestuur om het contact met de stakeholders te onderhouden. De raad past daarom in haar algemeenheid terughoudendheid. De raad wil echter verbonden zijn met de organisatie en de omgeving en zal vanuit die verantwoordelijkheid een open relatie hebben met de belangrijkste stakeholders.

Onafhankelijkheid en voorkomen belangenverstremeling

De leden van de raad functioneren zonder last of ruggenspraak en dienen onafhankelijk te zijn ten opzichte elkaar, het bestuur en overige onderdelen van de organisatie. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- onafhankelijkheid van geest (de commissaris moet in staat zijn onafhankelijk op te treden en een evenwichtige belangenafweging te maken).
- onafhankelijkheid naar schijn en feit (de commissaris dient de schijn van belangenverstremeling te voorkomen of te beheersen).

Om zijn onafhankelijkheid en integriteit te bevorderen volgt de raad de bepalingen in de Governance Code Woningcorporaties. Er zijn uitwerkingsbepalingen opgenomen in het reglement RvC.

Integriteit

De raad verstaat onder integriteit dat iedere commissaris zich naar eer en geweten en naar beste vermogen, eerlijk en oprecht van zijn/haar taak kwijt en daar naar handelt. Iedere commissaris is bereid om zijn/haar normen te toetsen aan anderen en open te staan voor feedback. De raad streeft een cultuur na waarin commissarissen elkaar aanspreken en handelingsverlegenheid wordt geminimaliseerd. De jaarlijkse zelfevaluatie draagt ertoe bij dat dit onderwerp levend blijft.

Kerntaken

De raad vindt het zijn opdracht om een kritische dialoog aan te gaan met het bestuur over doelen, besturing, haalbaarheid, risico's, resultaten en hun onderlinge samenhang. Waar het bestuur beleid maakt door te sturen en te beheersen, zorgt de raad voor toetsing en bewaking, en vraagt zo nodig bij te sturen. De raad houdt toezicht, maar wil ook vooruitkijken en proactief een bijdrage leveren aan de toekomstbestendigheid van de volkshuisvestelijke belangen in de regio.

Formele governance-eisen

De raad en het bestuur hebben de formele governance-eisen van ProWonen uitgewerkt in statuten, een reglement RvC, een directiestatuut en profielen van de raad(sleden).

Verantwoording van de RvC

De raad vindt zijn legitimiteit in het vertrouwen van de stakeholders en zal verantwoording over het gehouden toezicht afleggen via het verslag van de raad dat is opgenomen in het jaarverslag. In dit verslag wordt aangegeven hoe de raad zijn rol het afgelopen jaar heeft opgepakt en welke keuzes er op hoofdlijnen zijn gemaakt. Transparantie is belangrijk. Transparantie vindt haar begrenzing (soms tijdelijk) door de vertrouwelijkheid van gegevens of processen.

2. Rollen van de Raad

Ad 1 Toezichthouder

De toezichthoudende rol betreft informatie verwerven, vragen stellen, oordelen en indien nodig interveniëren. Het toezicht kan vooraf plaatsvinden en is dan gericht op strategie, voornemens, besluiten en risicobeheersing. Het toezicht kan ook achteraf plaatsvinden en is dan gericht op het monitoren van de uitvoering van beleid, besturing, opbrengsten en resultaten van de organisatie.

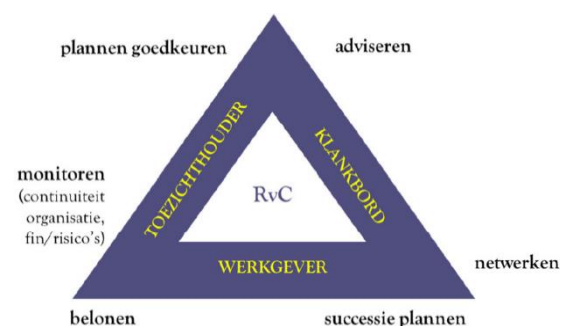
Ad 2 Werkgever

De raad ziet de werkgeversrol ook als een belangrijke rol. De bestuurder bestuurt de organisatie. Zonder goede bestuurder kan de organisatie haar doelstellingen niet verwezenlijken. De raad draagt dan ook zorg voor een adequate inrichting van de topstructuur van de organisatie.

Tijdens de jaarlijkse waarderingsgesprekken worden de afspraken geëvalueerd en resultaten beoordeeld. Bovendien komt daarin de vraag aan de orde in hoeverre ontwikkeling van de competenties van de bestuurder nodig is en welke stappen daarin gezet zullen worden.

Om zicht te hebben op het functioneren en de ontwikkeling van de bestuurder (successieplanning) beperkt de raad zich niet tot zijn eigen waarneming, maar kan daarnaast informatie inwinnen bij bijvoorbeeld MT, OR en de huurdersvereniging. Per jaar wordt in samenspraak met de bestuurder bepaald welke methode dat jaar wordt gebruikt om tot oordeelsvorming door de raad van de bestuurder te kunnen komen.

Daarnaast anticipeert de raad op opvolging van het bestuur door zorg te dragen voor een profiel van het bestuur en een werving- en selectieprocedure.

Ad 3 Klankbord

De raad vervult ook de rol van klankbord voor de directeur-bestuurder. Hierbij reflecteert de raad met de bestuurder gevraagd en ongevraagd over onder meer de strategie en/of ten aanzien van omvangrijke operationele beslissingen.

In de vergaderingen van de raad wordt deze klankbordrol nadrukkelijk onderscheiden van die van toezichthouder. De raad wil daarmee zuivere besluitvorming realiseren. Om de klankbordrol uit te diepen woont de raad tenminste éénmaal per jaar een beleidsdag bij samen met de bestuurder, MT en / of beleidsmedewerkers. De klankbordrol is ook aan de orde in bilaterale contacten van leden van de raad (op basis van hun specifieke deskundigheden) met de bestuurder en bijvoorbeeld in het kader van de auditcommissie.

3. Uitgangspunten en werkwijze

1. 'No surprise beginsel' en informatievoorziening
2. Heldere taakafbakening, vastgelegd in statuten
3. Integraal plus individueel en gezamenlijk verantwoordelijk als RvC(-leden)

Ad 1 'No surprise beginsel' en informatievoorziening

De raad van ProWonen is van mening dat goed toezicht alleen kan ontstaan op basis van een voldoende vertrouwensrelatie tussen raad en bestuurder en tussen de leden van de raad onderling. Vertrouwen is een voorwaarde voor het naar voren kunnen brengen van eigen meningen en opvattingen en om die opvattingen te kunnen toetsen aan die van de anderen. Vertrouwen zorgt er bovendien voor dat vragen gesteld kunnen worden over onduidelijkheden. Het stellen van vragen en het spreken van de "eigen waarheid" zijn cruciaal voor het uitoefenen van goed toezicht. Vertrouwen is nooit blind vertrouwen. De raad van ProWonen spreekt liever over gezond vertrouwen, waarbij het gewoon is dat breed informatie wordt ingewonnen en waarbij kritische gesprekken niet worden geschuwd, vanuit de opvatting dat het scherp houden van elkaar de prestaties van ProWonen verbetert.

De raad wil niet verrast worden en zal het bestuur ook niet verrassen. De raad verwacht ten aanzien van de informatie van het bestuur het volgende:

- informatie dient relevant te zijn en zo nodig voorzien van een oplegger waarin staat vermeld: de kern en context van het onderliggende stuk, de financiële consequenties en wat van de raad wordt gevraagd;
- informatie dient tijdig te zijn;
- informatie dient juist en consistent te zijn;
- informatie dient beknopt maar volledig te zijn, gericht op de essentie en hoofdzaken van het onderwerp in kwestie;
- een jaarkalender waarop naast vergaderdata ook de hoofdonderwerpen van de jaarcyclus zijn opgenomen.

Ad 2 Heldere taakafbakening RvC, vastgelegd in statuten

Binnen de raad en tussen de raad en het bestuur is een duidelijke taakverdeling. Deze is vastgelegd in de statuten en reglementen. Het hoofduitgangspunt is dat het bestuur bestuurt en de raad daarop toezicht houdt. De raad beperkt zich in zijn rollen tot uitspraken op hoofdlijnen en treedt niet in de bevoegdheid van het bestuur om zelfstandig, strategisch, tactisch en/of operationeel beleid te voeren. De raad richt zich met name op de normen en uitgangspunten waaraan de beslissingen van het bestuur moeten voldoen.

Ad 3 Integraal plus individueel en gezamenlijk verantwoordelijk

Het toezicht is integraal. Het omvat zowel de doelrealisatie als de algemene gang van zaken. Daarmee brengt de raad tot uiting dat het toezicht zich zowel richt op de mate waarin de organisatie erin slaagt haar doelstelling waar te maken, als op de wijze waarop zij dat doet.

4. Commissies

Om de taak van de raad goed uit te kunnen voeren, is een aantal taken belegd in een werkgeverscommissie en een auditcommissie. Beide commissies kennen hun eigen, specifieke aandachtsgebied, vastgelegd in een reglement. De behandeling van onderwerpen in commissies laat onverlet dat ieder lid van de raad volledige verantwoordelijkheid blijft dragen voor alle aan de orde zijnde vraagstukken.

5. Leren en reflecteren

Permanente educatie

De raad is zich bewust van de noodzaak om zich permanent op de hoogte te houden van ontwikkelingen in de volkshuisvesting. En bovendien om de eigen competenties steeds te blijven ontwikkelen. Daartoe nemen de leden van de raad regelmatig deel aan studiebijeenkomsten (van bijvoorbeeld de VTW) en zijn ze geabonneerd op relevante vakliteratuur. De raad bekijkt jaarlijks op welke terreinen aanvullende kennis of ontwikkeling gewenst is. De leden van de raad zijn zelf verantwoordelijk om jaarlijks het vereiste aantal PE punten te behalen.

Zelfevaluatie

De raad evalueert jaarlijks het eigen functioneren en legt de bevindingen en gemaakte afspraken vast. Vooraf wordt het bestuur om input gevraagd. De conclusies van de zelfevaluatie worden nabesproken met het bestuur. Tenminste eens per twee jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder externe begeleiding. De raad zal in ieder geval bij de evaluatie bespreken: de onderlinge relatie, de relatie raad-bestuur, de informatievoorziening, het voorzitterschap, het functioneren van de commissies, de rolverdeling, de wijze waarop toezicht is gehouden, de mate van distantie en nabijheid en of dit toegevoegde waarde heeft gehad en de belangrijke thema's voor het volgende jaar.

6. Periodieke herijking van toezichtvisie en toetsingskader

Deze toezichtvisie en dit kader zijn in overleg met de raad en de bestuurder tot stand gekomen. In- en externe ontwikkelingen zullen echter doorgaan, deze visie moet daarom worden gezien als een levend document. Daarom zal jaarlijks een herijking plaatsvinden.

Dit document is vastgesteld en goedgekeurd in de vergadering van 6 december 2017 van de raad. De inhoud van dit document kan bij besluit van de raad van ProWonen worden gewijzigd.